

Badanie aktywności zawodowej studentów Warszawskiej Wyższej Szkoły Informatyki

Listopad 2016

Wstęp

Warszawska Wyższa Szkoła Informatyki (WWSI) prowadzi cykliczne badania, których celem są ocena pozycji uczelni na rynku pracy oraz stopień dostosowania profilu kształcenia do potrzeb pracodawców. Podstawowym narzędziem tej oceny są wieloaspektowe badania losów zawodowych absolwentów. To kompetencje i osiągnięcia zawodowe absolwentów są głównym czynnikiem decydującym o ocenie uczelni przez Pracodawców, i w konsekwencji w znacznym stopniu wpływają na jej wartość na rynku pracy, a także na rynku edukacyjnym. Odczuwalny i nasilający się ostatnio deficyt wykwalifikowanych informatyków sprawił, że mamy do czynienia z nowym zjawiskiem, które obserwujemy od kilku lat - jest nim coraz większe zaangażowanie studentów w pracę zawodową. W związku z tym ocena uczelni na rynku pracy jest obecnie dokonywana nie tylko na podstawie losów zawodowych absolwentów, ale również na podstawie aktywności zawodowej studentów, którzy już w czasie studiów podejmują pracę informatyka.

Cele badania aktywności zawodowej studentów Warszawskiej Wyższej Szkoły Informatyki

Celem badania było ustalenie, jaki jest stopień aktywności zawodowej studentów Warszawskiej Wyższej Szkoły Informatyki oraz, jaka jest korelacja pomiędzy zdobywanym wykształceniem a charakterem wykonywanej pracy. W ankiecie studentów poproszono o określenie swojej sytuacji zawodowej poprzez wybranie jednej z 5 możliwości:

1. Pracuję na stanowisku IT w firmie/instytucji z branży IT.
2. Pracuję na stanowisku IT w firmie/instytucji spoza branży IT.
3. Nie pracuję na stanowisku IT, ale wykorzystuję umiejętności informatyczne zdobyte w czasie studiów w swojej pracy.
4. Nie pracuję na stanowisku IT i nie wykorzystuję umiejętności informatycznych zdobytych w czasie studiów w swojej pracy.
5. Obecnie nie pracuję.

Studenci pytani byli również o formę zatrudnienia, wielkość przedsiębiorstwa, na rzecz którego wykonują pracę, poziom wynagrodzenie oraz o ilość czasu, który poświęcili poszukiwaniu pracy.

Grupy docelowe

Ze względu na zróżnicowany poziom kształcenia oraz formę organizacyjną studiów ankieta została przeprowadzona w trzech grupach docelowych:

- studenci studiów II stopnia (magisterskich), niestacjonarnych, I i II rok. Liczebność grupy docelowej 110 osób, zwrotność wypełnionych ankiet 36,4 %,

- studenci studiów I stopnia (inżynierskich), stacjonarnych, I, II, III, IV rok. Liczebność grupy docelowej 205 osób, zwrotność wypełnionych ankiet 14,6 %,
- studenci studiów I stopnia (inżynierskich), niestacjonarnych, I, II, III, IV rok. Liczebność grupy docelowej 840 osób, zwrotność wypełnionych ankiet 24,8 %.

Łącznie w badaniu wzięło udział 278 osób, co stanowiło 24% ogółu studentów WWSI.

Wyniki badania

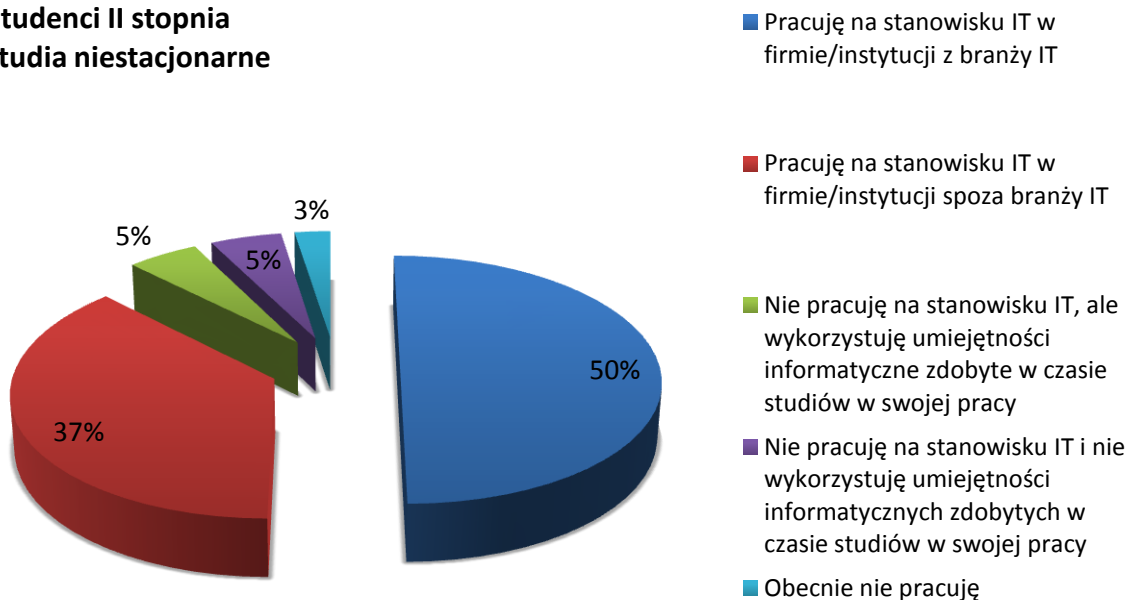
1. Aktywność zawodowa studentów

A. Studenci studiów II stopnia (magisterskich), studia niestacjonarne

Studenci studiów drugiego stopnia, którzy uzyskali wcześniej dyplom studiów I stopnia (inżynierskich lub licencjackich) mają z punktu widzenia uczelni podwójny status: studenta oraz absolwenta. W swoim dorobku posiadają często kilkuletnią karierę zawodową. Ta grupa charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia (97%) oraz najwyższym odsetkiem zatrudnienia w zawodzie zgodnym z profilem wykształcenia (87%). Studenci niepracujący stanowili w tej grupie jedynie 3% badanych. Zawód inny niż informatyka wykonuje 10% studentów, z czego połowa deklaruje, że wykorzystuje umiejętności zdobyte w czasie studiów w swojej pracy zawodowej.

Rys. 1

Studenci II stopnia studia niestacjonarne

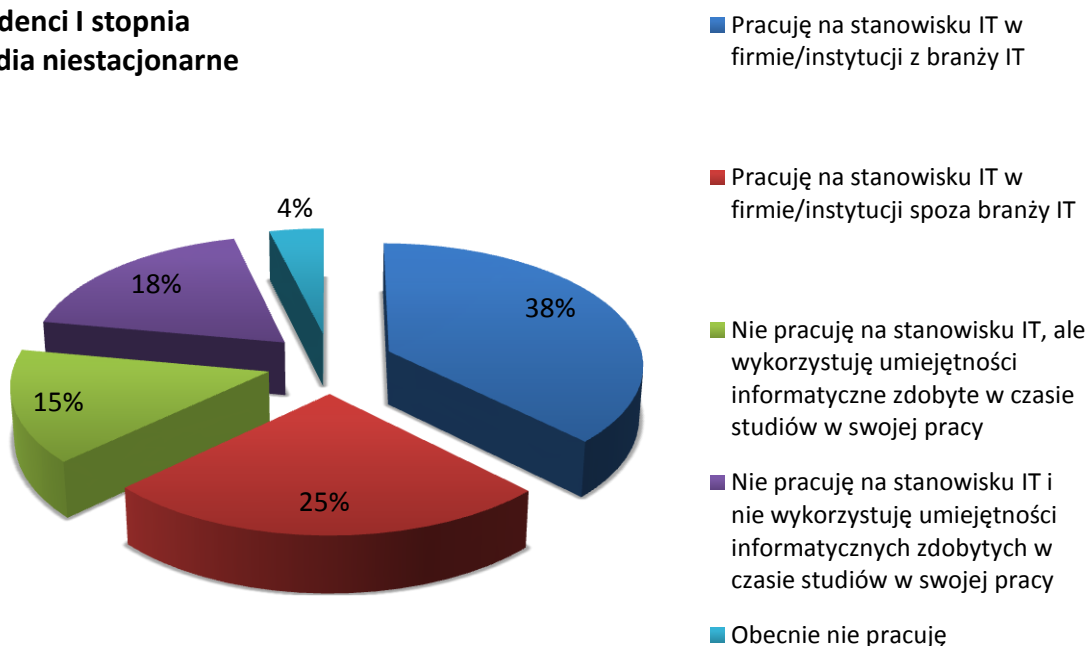

B. Studenci studiów I stopnia (inżynierskich), studia niestacjonarne

Pomimo, że jest to grupa studentów, którzy są dopiero w trakcie zdobywania pełnych kwalifikacji informatycznych, aż 63% z nich wskazuje na zatrudnienie zgodne ze zdobywanym profilem kształcenia. 15% respondentów wykorzystuje w pracy umiejętności informatyczne, 18% wskazuje na wykonywanie pracy, której celem jest zagwarantowanie środków finansowych na kształcenie w celu przekwalifikowania. Podobnie jak w przypadku studentów II stopnia, bardzo niski jest wskaźnik osób niepracujących i wynosi jedynie 4%. Trzeba pamiętać, że w przypadku studentów I roku, będących w trakcie ankiety po dwóch miesiącach studiów, trudno mówić o posiadaniu jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych.

Rys. 2

Studenci I stopnia studia niestacjonarne

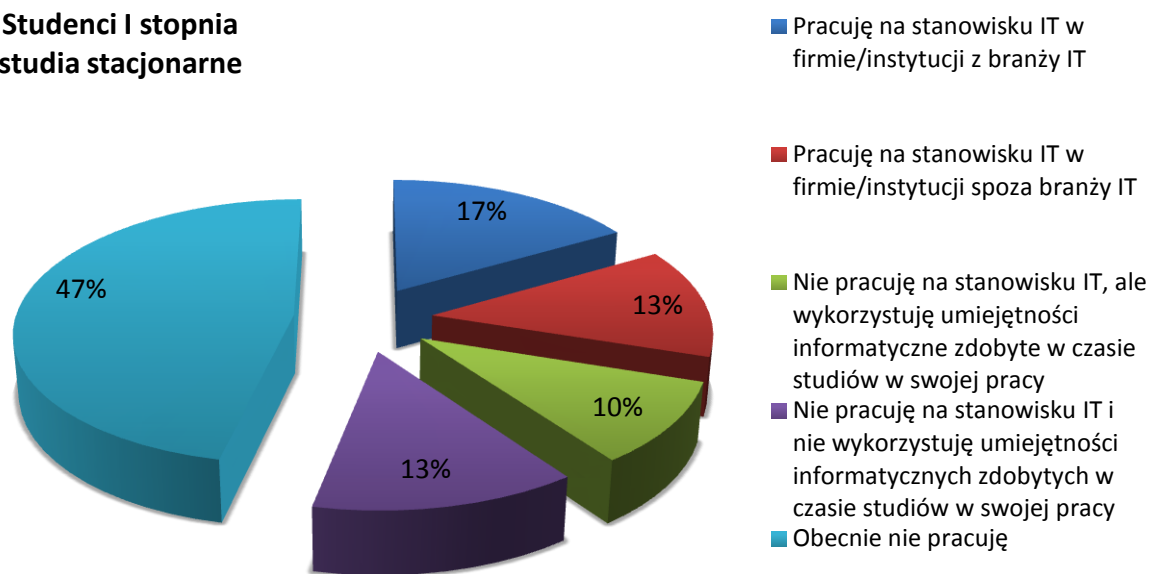
Źródło: Opracowanie własne

C. Studenci studiów I stopnia (inżynierskich), studia stacjonarne

W tej grupie studentów 47% deklaruje brak wykonywania pracy zarobkowej. Brak zatrudnienia w wywiadach bezpośrednich większość studentów uzasadnia chęcią poświęcenia jak największej ilości czasu na naukę, przesuwając decyzję o podjęciu pracy na wyższe lata studiów, lub na okres po studiach. Większość studentów w wywiadach podkreśla, że byłaby zainteresowana pracą o charakterze dorywczym. Jednocześnie 53% zatrudnienie w grupie studentów stacjonarnych inżynierskich (w tym w większości w zawodzie informatyka) należy uznać za bardzo wysoki i znacząco przewyższający wskaźnik zatrudnienia studentów stacjonarnych na innych niż informatyka kierunkach.

Rys. 3

Studenci I stopnia studia stacjonarne

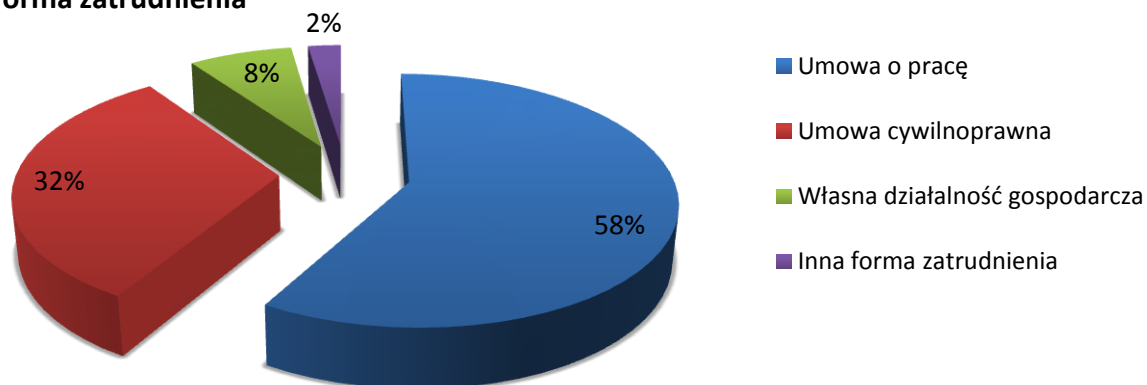
Źródło: Opracowanie własne

2. Forma zatrudnienia

W czasie badania studenci pytani byli również o formę zatrudnienia, w oparciu o którą wykonują swoją pracę. Do wyboru były umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, własna działalność gospodarcza oraz inna forma zatrudnienia. Większość pracujących studentów (58%) wykonywała swoją pracę w oparciu o umowę o pracę, a 1/3 w ramach umów cywilnych tj. umowa o dzieło lub zlecenie. 8% pracujących studentów deklarowało prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej.

Rys. 4

Forma zatrudnienia

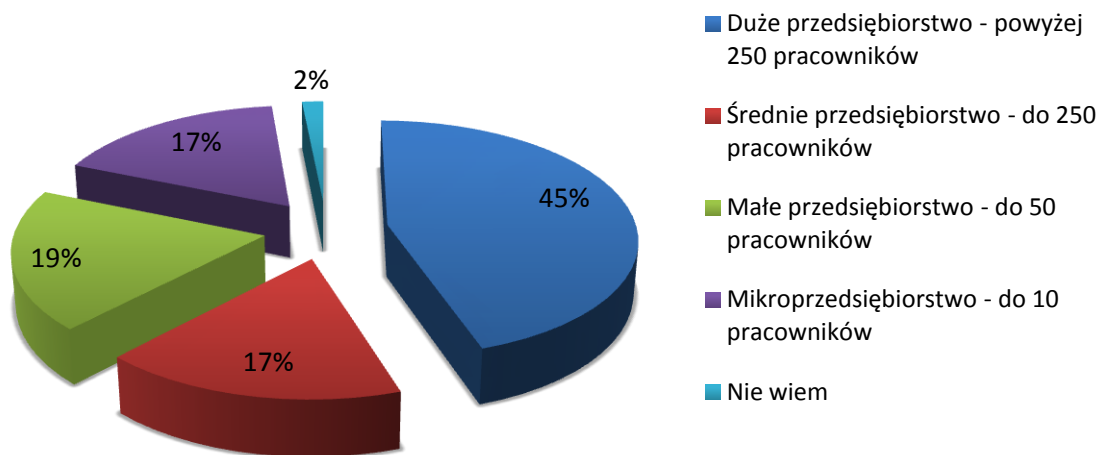
Źródło: Opracowanie własne

3. Wielkość przedsiębiorstwa

Największą grupę stanowiły osoby pracujące w dużym przedsiębiorstwie zatrudniającym więcej niż 250 pracowników. W małym przedsiębiorstwie zatrudniającym do 50 pracowników zatrudnionych było 19% respondentów. Taki sam odsetek studentów (17%) deklarował pracę w średniej wielkości przedsiębiorstwie (50-250 pracowników) oraz w mikroprzedsiębiorstwie (do 10 pracowników).

Rys. 5

Wielkość przedsiębiorstwa

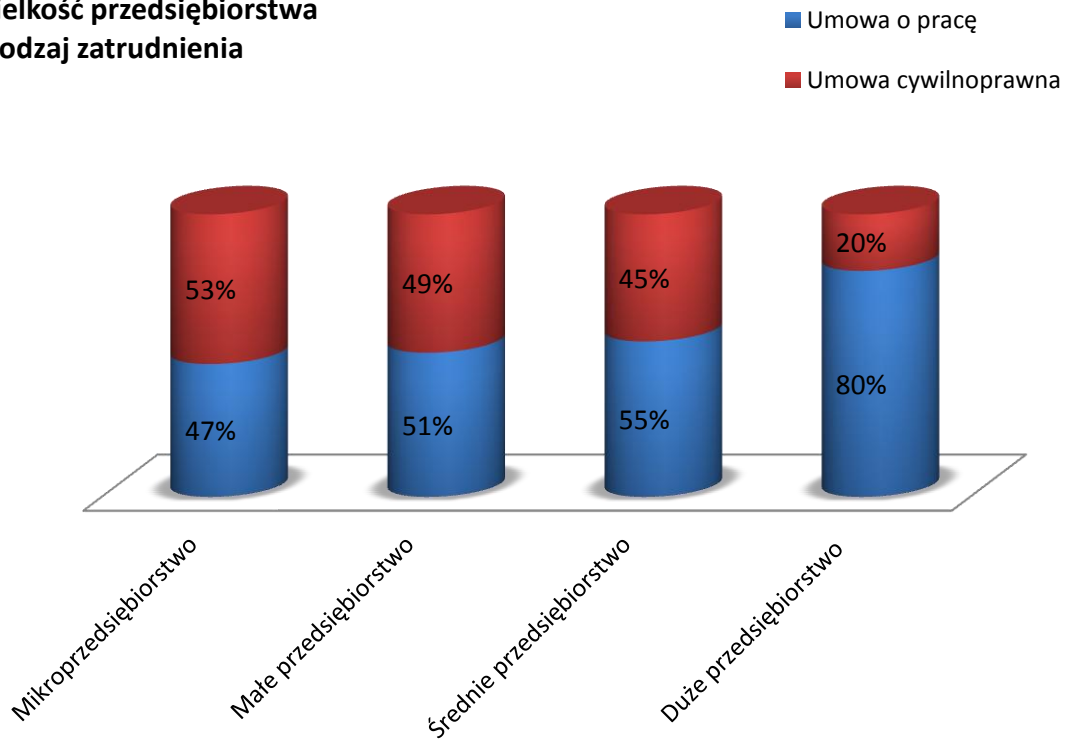

Źródło: Opracowanie własne

Porównując formę zatrudnienia z wielkością przedsiębiorstwa można zauważyć pewną korelację. Wraz ze wzrostem wielkości przedsiębiorstwa stopniowo spada odsetek umów cywilnoprawnych na rzecz umów o pracę. W przypadku osób zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach większość badanych (53%) pracowała w oparciu o umowy cywilnoprawne. Natomiast w przypadku studentów zatrudnionych w dużych przedsiębiorstwach odsetek ten stanowił jedynie 20%. Korelacja ta przedstawiona została na rysunku 6.

Rys. 6

Wielkość przedsiębiorstwa a rodzaj zatrudnienia

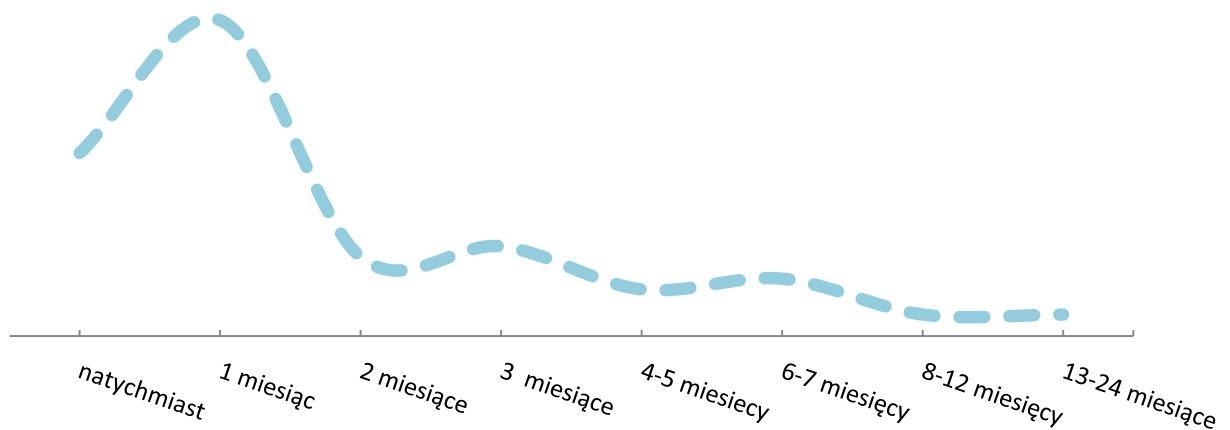
Źródło: Opracowanie własne

4. Czas poszukiwania pracy

Obok samego faktu podejmowania aktywności zawodowej przez studentów ważną informacją stanowi również czas poszukiwania zatrudnienia. Respondenci proszeni byli o określenie ile miesięcy zajęło im znalezienie swojej ostatniej pracy.

Rys.7

Czas poszukiwania pracy

Źródło: Opracowanie własne

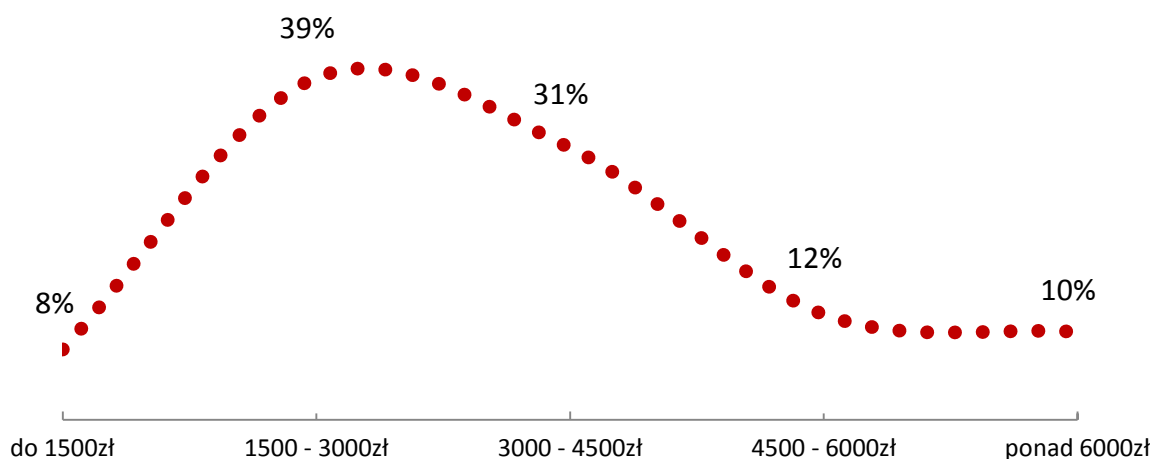
Ponad 39% studentów deklaroowało, że poszukiwanie pracy zajęło im miesiąc, a 22% znalazło pracę od razu lub w ogóle nie było zmuszonych jej szukać. Tylko 18% respondentów poszukiwało zatrudnienia dłużej niż 3 miesiące. Średni czas poszukiwania zatrudnienia wyniósł 2,5 miesiąca natomiast mediana odpowiedzi to 1 miesiąc. Odpowiadając na pytanie, która z miar adekwatnej oddaje średni czas poszukiwania zatrudnienia przez studenta WWSI, odpowiedzią bliższą rzeczywistości wydaje się wartość 1 miesiąca, ze względu na wykluczenie wartości odstających, które zaburzają wynik.

5. Wynagrodzenie

Pracujący studenci proszeni byli o określenie swojego średniomiesięcznego wynagrodzenie netto uzyskiwanego z tytułu wykonywanej pracy poprzez wybór jednego z pięciu zakresów dochodów.

Rys. 8

Wynagrodzenie średniomiesięczne (netto)

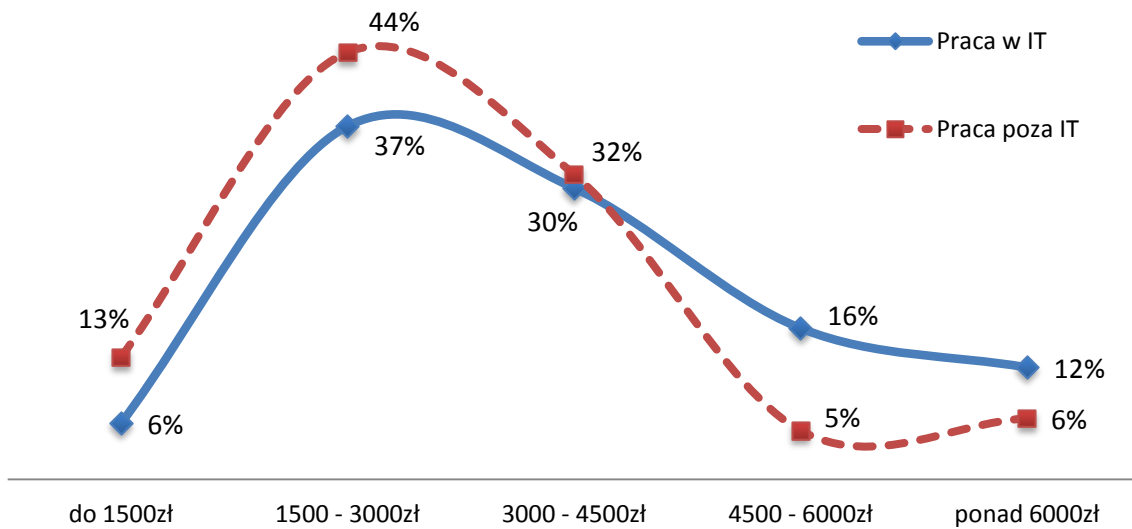
Źródło: Opracowanie własne

Największą grupę stanowili studenci uzyskujący dochód netto w przedziale 1,5–3 tys. zł (39%) oraz w przedziale 3-4,5 tys. zł (31%). Dochód netto większy niż 4,5 tys. zł miesięcznie uzyskiwało 22% pracujących respondentów, natomiast dochód mniejszy niż 1,5 tys. zł netto deklarowało jedynie 8% studentów.

Porównując wynagrodzenie studentów deklaruujących zatrudnienie na stanowisku IT, z wynagrodzeniem studentów pracujących na stanowiskach „nieinformatycznych” (innych niż IT), zauważyć można znaczącą różnicę w rozkładzie wynagrodzeń na korzyść branży IT. Wartość mediany dla pierwszej grupy to przedział wynagrodzeń 3-4,5 tys zł, natomiast mediana dla stanowisk spoza branży IT to przedział 1,5-3 tys. zł netto. Wynagrodzenie większe niż 4,5 tys. zł netto uzyskało 28% studentów wykonujących zawód informatyka i 11% studentów deklaruujących zatrudnienie poza branżą informatyczną. Rozbieżności w dochodach obu grup odzwierciedlone zostały na rysunku nr 9.

Rys. 9

Wynagrodzenie w branży IT na tle innych branż

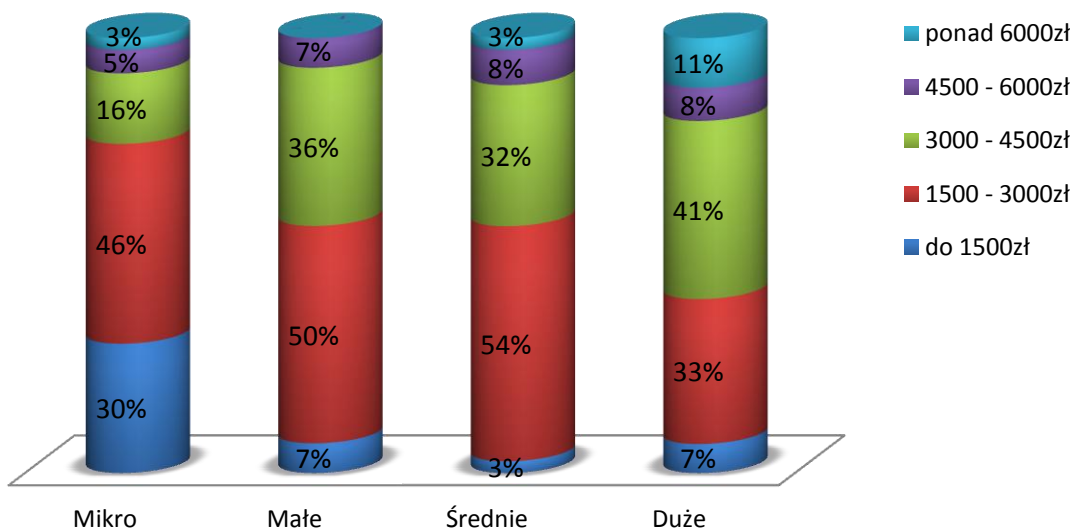

Źródło: Opracowanie własne

Podobną korelację wysokości dochodów studentów zauważyć można w odniesieniu do wielkości przedsiębiorstwa. W przypadku mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób, dochód nieprzekraczający 3 tys. zł deklarowało aż 76% zatrudnionych, natomiast w przypadku dużych organizacji liczących ponad 250 pracowników ten sam poziom dochodów (do 3 tys. zł) deklarowało jedynie 40% badanych. Nie zauważono jednocześnie znaczących różnic w rozkładzie wynagrodzeń w przypadku przedsiębiorstw małych oraz średnich. Relacja wysokości wynagrodzenia do wielkości przedsiębiorstwa przedstawiona została na rysunku nr 10.

Rys. 10

Wiek przedsiębiorstwa a wynagrodzenie netto

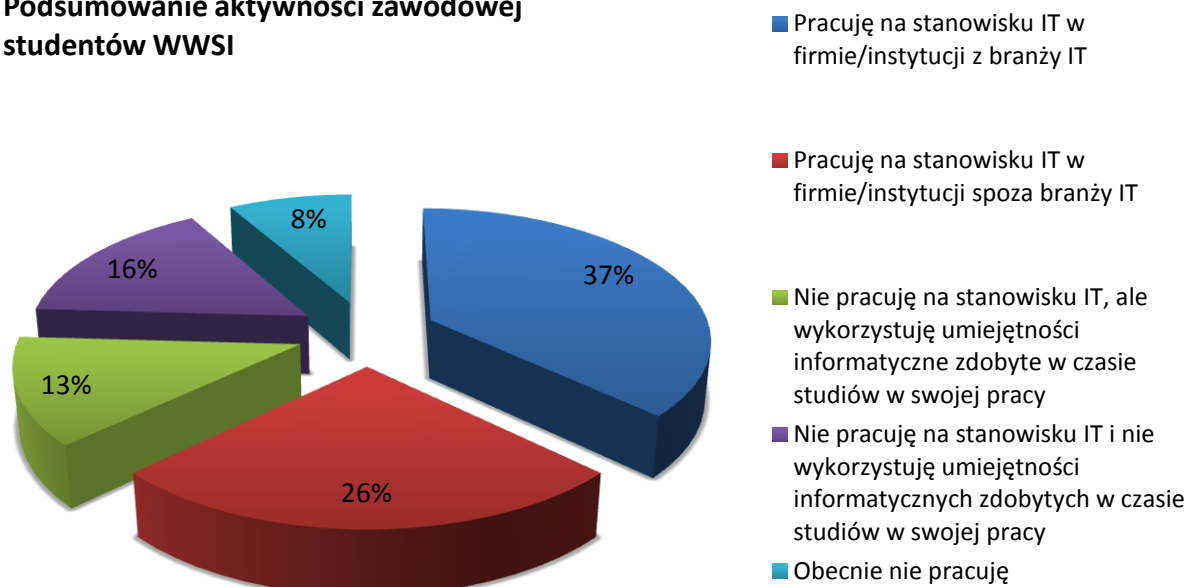

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie

Rys. 11

Podsumowanie aktywności zawodowej studentów WWSI

Źródło: Opracowanie własne

Badanie przeprowadzone pod koniec 2016 roku potwierdza bardzo wysoką aktywność zawodową studentów WWSI. Zdecydowana większość (92%) łączy studiowanie z pracą zawodową. Prawie dwie trzecie studentów (63%) pracuje na stanowiskach IT, a kolejne 13% wykorzystuje w swojej pracy kwalifikacje informatyczne zdobyte na uczelni. Można zatem stwierdzić, że już w czasie studiów istnieje zdecydowana zbieżność wykonywanej pracy ze zdobywanym profilem wykształcenia (76%).

Wyniki badania w zakresie deklarowanych dochodów studentów pracujących „w zawodzie” wskazują, że są oni grupą raczej dobrze wynagradzaną, a krótki czas poszukiwania zatrudnienia dowodzi, że nie mają problemów z ewentualną zmianą pracodawcy. Porównując uzyskane w badaniu wynagrodzenia pamiętać należy, że są to wynagrodzenia osób, które w dalszym ciągu uzupełniają swoje kompetencje zawodowe.

Szczegółowe wyniki badania pokazują, że już od drugiego roku studiów zjawisko łączenia pracy ze studiowaniem dotyczy ponad 90% studentów, niezależnie od wybranego trybu kształcenia. W konsekwencji działania związane z budowaniem marki pracodawcy u przyszłych potencjalnych pracowników powinny być prowadzone głównie na I roku studiów. Warto również zastanowić się nad budowaniem specjalnej oferty płatnych staży zawodowych przez potencjalnych pracodawców dla studentów powyżej I roku studiów. Staże zawodowe są elementem obowiązkowym w programie studiów. Zaoferowanie studentowi statusu płatnego stażysty może spełnić jego oczekiwania w zakresie profilu pracy oraz wynagrodzenia, nie wiążąc jednocześnie pracodawcy umową o pracę.